

Kapacity na segregaci ano, na integraci ne? Oddělené zápisy nepřinášejí systémová řešení ani reálnou pomoc školám

Praha, 15. 1. 2025

Lex Ukrajina VII, který zamířil z Poslanecké sněmovny do Senátu, obsahuje kontroverzní pozměňovací návrh zavádějící oddělené zápisy do prvních tříd pro děti ukrajinských uprchlíků. Tato praxe, která se už v minulosti ukázala jako nefunkční, hrozí zvýšením diskriminace a segregace ve školách, ale také nárůstem počtu dětí, které nebudou moci plnit povinnou školní docházku.

Oddělené zápisy: Diskriminační krok zpět, který neřeší problémy dětí ani škol

Pozměňovací návrh poslankyně Zajíčkové má údajně kapacitně ulehčit školám v přetížených lokalitách a zajistit rovnoměrné rozložení žáků do škol. Ve skutečnosti však tento návrh jen prohlubuje problémy a zhoršuje už tak napjatou situaci ve vzdělávacím systému.

„Návrh místo podpory integrace zavírá ukrajinským dětem dveře ke vzdělání, vytváří další bariéry a znovu připravuje půdu pro vznik segregovaných tříd. Řada škol bude naplněna již během běžných zápisů a na zbývajících školách bude docházet k ještě vyšší koncentraci žáků z Ukrajiny,“ varuje Martina Škrdlantová, vedoucí advokačního oddělení organizace META. „Opět bude narůstat počet dětí, které se nedobrovolně ocitnou zcela mimo vzdělávací systém,“ dodává.

Česká republika ztrácí příklad dobré praxe

Od začátku války na Ukrajině se Česká republika snažila být příkladem dobré praxe v integraci dětí uprchlíků do vzdělávacího systému. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) spolu s mnoha dalšími aktéry usilovalo o postupnou desegregaci tříd a snižování počtu dětí, které se nedařilo zapojit do školní docházky.

„Schválený návrh však tuto práci zcela znevažuje a vrací nás o dva roky zpět. Rozdělování dětí do zvláštních skupin na základě jejich původu je nespravedlivé, z hlediska kvality vzdělávání neefektivní a je v rozporu s cíli státní správy a samospráv v oblasti integrace ukrajinských uprchlíků,“ zdůrazňuje Škrdlantová. Prioritou zřizovatelů škol musí být zajištění dostatečných kapacit vzdělávání pro všechny děti, a ne hledání cest, jak z něj jakékoliv skupiny dětí vyčlenit.

Vzdělání je právo, ne privilegium

Na rizika spojená s dvojími zápisy upozorňuje kromě organizace META řada dalších aktérů, mezi nimi Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), zmocněnkyně vlády pro lidská práva, Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty, Učitelská platforma nebo organizace PAQ Research.

„Dvojími zápisy vytváříme bariéry pro ukrajinské děti a ohrožujeme jejich právo na rovný přístup ke vzdělání. To může vést k dalšímu prohlubování vzdělávacích nerovností v Česku,“ upozorňuje Václav Korbel, datový analytik z organizace PAQ Research.

Vzdělání musí být dostupné všem dětem stejně, bez ohledu na jejich původ, mateřský jazyk nebo okolnosti jejich příchodu do České republiky. „Jeden zápis pro prvňáčky stačí. Věříme, že Senát dokáže na věc nahlédnout správnou optikou, s respektem k hodnotám práva a spravedlnosti a přijme rozhodnutí, které podpoří rovné šance na vzdělání pro všechny děti. Naše společnost si to zaslouží,“ uzavírá Škrdlantová.

KONTAKT PRO MÉDIA

Martina Škrdlantová (martina.skrdlantova@meta-ops.cz, tel.: 608 584 665)

META, o. p. s.

Nezisková organizace, která pomáhá rodičům a dětem s migrační zkušeností zorientovat se v českém školství a v začlenění do společnosti. Zajišťuje kurzy češtiny jako druhého jazyka pro děti i dospělé. Vyučujícím a školám poskytuje poradenství ve vzdělávání dětí, které nemají žádnou či dostatečnou znalost češtiny. Nabízí semináře, metodickou podporu a materiály do výuky. Navrhuje a prosazuje systémové změny, které reflektují potřeby škol a vícejazyčných dětí, a které rozvíjí jejich potenciál.

www.meta-ops.cz

www.inkluzivniskola.cz

www.doskolyspolecne.cz